

Félagsmálaráðuneytið

Skógarhlíð 6

105 Reykjavík

Hagsmunasamtök
Heimilanna

6. ágúst 2019

Efni: Umsögn Hagsmunasamtaka heimilanna um mál nr. S-189/2019 í samráðsgátt stjórnvalda

Drög að frumvarpi til laga um Húsnæðis- og mannvirkjastofnun

Framsetning máls þessa gefur í skyn að frumvarpsdrögin eigi að fela í sér sameiningu Íbúðalánasjóðs og Mannvirkjastofnunar en þegar nánar er rýnt í þau virðist ýmislegt fleira búa að baki. Auk þess að færa Húsnæðisstofnunarhluta Íbúðalánasjóðs yfir til Mannvirkjastofnunar, er fyrirhugað að skilja þá starfsemi frá meginhluta hins eiginlega lánasjóðs og færa yfirstjórn hans frá félagsmálaráðherra til fjármála- og efnahagsráðherra, undir hinu nýja heiti "ÍLS-sjóður".

Hagsmunasamtök heimilanna gera að svo stöddu ekki sérstakar athugasemdir við hina fyrirhuguðu yfirfærslu verkefna Húsnæðisstofnunar til Mannvirkjastofnunar undir nýju nafni. Undir þá stofnun falla einkum verkefni við greiningu og skýrslugjöf á sviði húsnæðismála, en fjármálaleg starfsemi hennar mun á hinn bóginn afmarkast við fjármögnun félagslegra húsnæðisverkefna.

Varðandi afdrif hins eiginlega lánasjóðs, benda samtökin á að samkvæmt 15. gr. stjórnarskrárinnar er það einungis á færi forseta að skipta störfum með ráðherrum. Samkvæmt núgildandi forsetaúrskurði um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands nr. 119/2018, falla húsnæðismál undir félagsmálaráðuneyti, þar á meðal málefni Íbúðalánasjóðs. Er því ljóst að þeirri skipan verður ekki breytt með einfaldri nafna- eða lagabreytingu, heldur þarf atbeina forseta til þess.

Ákvæði frumvarpsins um lánasjóðinn myndu veita fjármálaráðherra afar víðtækar heimildir til að fara með stjórn sjóðsins, útvista umsýslu lánasafnsins og framselja það að hluta eða í heild. Ekkert kemur þó fram um í hvaða tilgangi eða með hvaða skilyrðum geti komið til greina að nýta slíkar heimildir og er því allt á huldu um hvaða fyrirætlanir búi að baki. Sporin frá hruninu hræða enda er enn í fersku minni sú slæma reynsla sem fékkst af framsali lánasafna inn í skúffufélög stofnuð af stjórnvöldum án lagaheimildar og sjálfstöku stjórnenda þeirra á kostnað lántakenda. Hagsmunasamtök heimilanna telja að vanda þurfi miklu betur til verks við útfærslu þessara ákvæða frumvarpsins með hagsmuni lántakenda í huga og leggjast því gegn frumvarpsdrögunum óbreyttum hvað þetta varðar.

- o -

Virðingarfyllst,

f.h. Hagsmunasamtaka heimilanna,

Ásthildur Lóa Þórsdóttir, formadur@heimilin.is

Guðmundur Ásgeirsson, erindreki@heimilin.is